

פ ר ר ט ר ק ר ל

מישיבת ד' ועדת הכנסת
מיום י"ג ניסן תש"ט (12.4.49)

י. הררי היו"ר:

נרכחים:

מפ"מ	אידלסון ישראל
ספרדי	בן-עמי משה
מפא"י	בר-רב-האי דוד
מפא"י	ברץ יוסף
הרשימה הדמוקרטית נצרת	ג'רג'ורה אמין
מפא"י	גרובסקי מאיר
מפא"י	יהודה צבי
חרות	כ"ץ שמואל
החזית הדתית	מזר אליהו
החזית הדתית	נורוק מרדכי (הרב ז"ר)
חרות	קוק הלל
מפא"י	קונני יונה
מפא"י	שפטל אריה

בזכות דעה מיעצת:

התימנים	גלוטקא זכריה
הלוחמים.	פרידמן-ילין נתן

סגן יו"ר הכנסת נ. ניר.
פרמינגר

בעדרים:

מפ"מ	אילנית פייגה
מפא"י	אדם משה
מפא"י	אהרונוביץ זלמן
החזית הדתית	גדינברג יעקב
חרות	ז'בוטינסקי ערי
מפ"מ	יערי מאיר
קומוניסטים	מיקוניס שמואל
ציונים כלליים	טרלין יוסף
מפא"י	שמחונית יהודית

ח.מ.

י. הררי-היר"ר:

היות ובין כך לא נספיק לגמר את הדיון במשכרת
אני מציע לשנות^{אל צד האם} כדלקמן:

1. דיון בהוק יום הקוממיות.
2. בקשתו של חבר הכנסת גרינברג למנות ממלא מקום.
3. מכתב מסגן יו"ר הכנסת בענינים סדוריים של המנגנון.
4. מכתבו של חבר הכנסת פרמינגר.
5. מכתבו של חבר הכנסת פרידמן ילין.
6. מכתבו של מר היינריך סקלרק.
7. פעולת הצנזורה הצבאית על נאומי צירי הכנסת.
8. המשך הדיון בענין המשכרת.

1. הודעה:

י. אידלסון:

בקשר למנוי ממלא מקום לנשיא בשעת העדרו מן
הארץ עלי לעורר שאלה שלא עוררנו אותה קדם
לכך כדי לא להפריע בצעדו הראשון של הנשיא.

זה ענין נטיעתו של הנשיא. נטיעת הנשיא לארץ זרה זהו אקט
מדיני ממדרגה ראשונה ולא אקט פרטי, וצריך היה להודיע על נטיעתו

זו לוועדת החוץ לפני הפרסום. סדר זה פגום ולא נרשה זאת להבא.
אבקש להעביר את הודעתי זו לראש הממשלה, שר החוץ וועדת החוץ והבטחון.
י. קוסוי: אם ענין זה מחייב ברור אין זה ענין של ועדת

הכנסת. זו היא הודעת מפלגת הפועלים המאוחדת.

לבקשתו של חבר הכנסת אידלסון לוועבר הודעתו

בקשר לנטיעת הנשיא לראש הממשלה, שר החוץ

וועדת החוץ והבטחון.

./.

2. חוק יום הקוממיות:

י. הררי - היו"ר: בהתאם להחלטת הכנסת עלינו להחליט איזה היא

- הועדה אשר תטפל בחוק הזה. בדיון בכנסת נשמעו שלש אפשרויות:
1. שועדת הכנסת תטפל בחוק.
  2. שועדת חוקה, חוק ומשפט.
  3. שתמונה ועדה ארעית אז חוק לענין זה בלבד.

חבר כנסת אחד הציע שועדת החנוך והתרבות תדון בחוק הזה.

צריך לקחת בחשבון שיום הקוממיות נקבע לה' אייר תש"ט (4.5.49) והזמן קצר עד לתאריך הזה. אם נעביר את הענין לוועדת אחרת ספק אם זו תספיק - בגלל חופשת הפסח - לגמור את הדיון ולמסר את מסקנותיה בתקופה שתאפשר את בצוע תוכן היום הזה.

א. מזור: לפני שנוכל למסר את החלטותינו לכנסת עלינו

להחליט תחלה איזה ועדה צריכה לטפל בענין, ושנית עלינו להתייעץ עם הרבנות, כי יוק זה חל בעצם ימי הספוטות ואיננו יכולים לקבוע חגים נוספים מבלי לשאל את דעת הרבנים תחלה.

מ. בן-עמי: לא נוכל להכנס לדיון מפורט. בכנסת נערך

וכוח בעל רמה תרבותית גבוהה. עלינו להחליט לאיזה ועדה להעביר את הענין. ישנן שתי אפשרויות: אם אומרים שהכנסת מחליטה אז ועדת הכנסת מוסמכת לטפל בזה. אבל אם הדבר הזה צריך לקבל צורה של חוק מחייב לדורות רבים צריך להעביר את הדיון לוועדת חוקה, חוק ומשפט.

ז. גלוסקא: איני חושב שצריך לשאל את הרבנות. החג הזה

אינו חג דתי אלא חג לאומי והכנסת היא המחליטה עלינו. אני מציע לפתור את השאלה הזו בוועדת חוקה, חוק ומשפט.

י. קוסובי:

הדבר הקובע הוא חוסר זמן; אני מציע:

א. שנחליט באן להביא לכנסת הצעה שהכנסת מחליטה שיום הקוממיות הוא יום שבתון.

ב. שנציע לבחור ועדה מצומצמת להגשמת היום הזה יחד עם הממשלה.

אשר לעתיד לבא אנחנו יכולים להסכים שועדת החוקה תעבד חוק מפורש לכל פרטיו לחגית היום הזה מבחינה הסטורית עברית.

הרב ד"ר מ. נורוק: אני מציע לבחור היום בוועדה שתשמע את חות דעתם של מוסדות תרבותיים בקשר להגשמת היום הזה.

צבי יהודה: אני תומך בדעתו של חבר הכנסת קוסובי.

מ. גרבובסקי: אין זה ענין של ועדת החוקה. כל החוק הוא קביעת היום

כחג לקומי ויום שבתון וועדת הכנסת מוסמכת לטפל בזה. את תוכן קדושת היום יכולה לקבוע ועדה. אין צורך לבקש את חות דעתם של הרבנים. אותם היהודים החרדים שיחפצו לבלות יום זה בתפלות בבתי כנסת יעשו זאת.

ד. בר-רב-האי: כולם מסכימים לכך שיום זה הוא יום חג לכ"ולנו.

אני מציע לקרא ליום זה יום העצמאות. הכנסת צריכה להכריז על יום זה כיום חג.

אשר לצורת החג: אני שולל את הדרך שצורת החג יכולה להקבע לדורות.

אני מציע שנקבל היום את החוק הזה בקצור ונציע להרכיב ועדה שתבחר היום שתטפל בצורת בצוע יום החג.

א. שפטל: אני מצטרף לדעתו של חבר הכנסת קוסובי, שעלינו להחליט תחלה על החוק ושנית על התוכן. הועדה

חמ, א. שפטל: שתדון בתוכן תוכל להתייעץ עם הרבנים כפי שחבר הכנסת מזור מציע.

י. אידלסון: אלמלא הדחיקות בזמן לא הייתי מסכים שועדת הכנסת תדון בחוק זה. כאשר נדון על חוקת היסוד צריך יהיה להכניס סעיף בנוגע לזה. אני מציע לדון בענין זה כאן, ולהחליט על השם "יום הקוממיות" (או שם אחר) ועל התאריך ה' אייר או 15 במאי. ובסעיף שני אני מציע לא לבחור בוועדה. לבצוע צריכה להיות אחראית הממשלה, היא לא נתנה לנו זמן להכין את עצמנו ע"י ועדה שלנו כדי שנוכל להיות אחראים לתוכן. אבל אני מציע רק "ראש הממשלה מוטמן לפרסם הוראות לשנה זו... וכו'" הוא ירצה לבחור ועדה מיעצת יבחר ועדת מיעצת. ירצה להתייעץ עם רבנים, יתייעץ. אבל כל מה שהוא יעשה יהיה רק לשנה זו.

ג. ניר: ברצוני להבהיר לכם שאין כאן ענין של תקדים. לי ברור שענין זה שייך לוועדת החוקה היות ובחוקת היסוד נצטרך לקבוע איזה חגים יחוגו. אבל היות ואין לנו זמן אני מציע שועדת הכנסת תטפל בדבר מבלי שהדבר ישמש תקדים.

פה אחד הוחלט שועדת הכנסת תטפל בחוק "יום הקוממיות"

מפאת חסר זמן.

י. הררי - היו"ר: בקשר לדיון ישנה הצעה שהדיון יתחלק לשני חלקים.

א. הכנת החוק ע"י הכנסת.

ב. על צורת החג, מהותו, ותכנון, תדון ועדה מיוחדת או הממשלה.

פה אחד הוחלט שועדת הכנסת מטפלת בהכרזת החוקה ואינה

מטפלת בתוכן החג.

ח.מ.

נדת הכנסת
: ניסן תש"ט
(12.4.49)

הכנסת קובעת את יום החג אבל אינה נותנת הוראות.
יש רשות מבצעת - הממשלה - וראש הממשלה מכריז על

מ. גרובסקי:

הוראותיו.

אאני רואה גם מבחינה חוקית מדוע אין הכנסת יכולה
להכריז על ה' באייר כעל יום הקוממיות כיום שבתון מדי

מ. בן-עמי:

שנה כחג המדינה בסעיף א.

אני מציע שלא יחליטו היום על דבר שבתון. לפעמים

א. שפטל:

יכול החג הזה להול ב-2 למאי וצבור העובדים יצטרך

לשבות יומיים ואין גוזרים גזרה אם כל הצבור אינו יכול לעמוד בה.

י. הררי - היו"ר: לדיון עומד הסעיף הראשון. פה מדובר על עקרון.

הדבר הראשון, אם אנחנו הולכים לפי סדר הכתוב, הוא

אם צריך להיות כתוב ה' אייר או 15 במאי.

ה צ ב א ה:

מי בעד התאריך ה' באייר - 10

" " " 15 במאי 1

ברוב דעות הוחלט על ה' אייר.

השאלה השניה העומדת לדיון זה שם השג. כאן נשמעו

ההצעות הבאות:

יום הקוממיות

יום העצמאות

יום המדינה. וכן ישנה העצה של חבר הכנסת פרידמן

ילין "חג ההכרזה". הוצע גם לקרא ליום "חג" ולא יום.

יום המדינה זה יום הרצל ואין צורך לערוב שמחה בשמחה.

מ. גרובסקי:

./.

ה צ ב ע ה:
מי בעד המלה "יום" - 10
מי בעד המלה "חג" - -

ברב דעות הוחלט על המלה "יום".

5	מי בעד יום הקוממיות
8	" " " העצמאות
-	" " " המדינה
-	" " " ההכרזה

ברב דעות הוחלט על "יום העצמאות".

פה אחד הוסכם לסעיף "הכנסת מכריזה בזה על יום
ה" באייר כעל "יום העצמאות" שיוחב מדי שנה כחג המדינה.

ישנה הצעה של חבר הכנסת בן-עמי ש"שהשבתון" יוכנס בסעיף

הזה מבלי לדון בסמכות ראש הממשלה.

י. ברץ: אני מתנגד למלה "שבתון" שבתון זו פונקציה.

ה צ ב ע ה:

מי בעד הצעת חבר הכנסת בן-עמי להוסיף
את המלה שבתון בסעיף הראשון. 2

מי נגד 76

ברב דעות נדחתה הצעתו של חבר הכנסה בן-עמי.

א. מזור: אני מציע שהסמכות לתת הוראות בקשר לחג תהיה בידי שר

הפנים או הממשלה ולא בידי ראש הממשלה.

מ. גרבובסקי: ע"פי החוק כל שר אחראי להוצאת חוק אחד לפועל. על החוק

חותם ראש הממשלה והשר הממונה על בצוע.

ה צ ב ע ה: מי בעד הוספת המלאה "שבתון" בסעיף 2. - 7
מי נגד 1

ברב דעות הוחלט להוסיף את המלה "שבתון" לסעיף 2.

ד. בר-רב-האי: עד כמה שאנחנו מתוכחים יותר מתברר שנוסחה שלפנינו היא הנוסחה הטובה ביותר. 2 דברים ברורים. אנחנו רוצים השנה שבתון. יש בינינו חלוקה דעות אם מותר לנו היום לקבוע לדורות רבים. יש ביננו המפקפקים כי צורת החג עלולה למבוס צורה אחרת. לכן אני מציע "שהשנה ראש הממשלה מכריז על יום וכו'".

י. אידלסון: המלים "בטול מלאכה" נותנות ספוק גם למר הררי. אף על פי שזה מוזר מאד נוסחת הממשלה היא הטובה.

מ. גרנובסקי: האם בטול מלאכה כולל גם מסחר? אם כן צריך להוסיף לבטול מלאכה גם "מסחר" אחרת תהיינה החנויות פתוחות.

מ. בן-עמי: אני מציע את הנוסח:
"הכנסת קובעת או מכריזה על יום העצמאות כיום שבתון וראש הממשלה מוסמך לפרסם וכו'".

דהיינו על הכרזת השבתון הכנסת מחליטה אבל אלא ביתר פרטי הפרטים ראש הממשלה מוסמך לטפל/שתורכב ועדה.

אני שומר לעצמי זכות הסתייגות בנדון זה.

ש. כ"ץ: אנחנו בטוחים שהשנה יוכרז יום שבתון. אני מציע שהנוסח יהיה פשוט: "ראש הממשלה מוסמך לפרסם הוראות בקשר לאופן החגיגות ביום העצמאות בשנה זו".

י. הררי - היו"ר: בין שלש ההצעות ישנה הצעה מרחיקה לכת שהכנסת תקבע את היום הזה כיום שבתון.

ועדת הכנסת
י"ג ניסן תש"ט
(12.4.49)

ה צ ב ע ה:

- 2 מי בעד ההצעה שהכנסת קובעת את יום השבתון ולא ראש הממשלה
- 4 מי נגד

הוחלט שראש הממשלה מוסמך לפרסם הוראות בקשר ליום שבתון.

נשאלו 2 אפשרויות : שנותנים לראש הממשלה סמכות להכריז על שבתון
ושמעבירים את החוק כפי שהוא.

- 4 מי בעד ההצעה להעביר את הסמכות לראש הממשלה להכריז על יום השבתון.
- 5 " " העברת הנוסח כפי שהוא כתוב כא.

נתקבל הנוסח שישנו בלי להכריז שבתון.

מ. גרבובסקי: אם אין התנגדות אפשר להוסיף את המלה "ומסחר".

א. מזור: אני מציע סגירת בתי-הספכ.

י. הררי - היו"ר: אם המורים יקבלו הוראות לבטול מלאכה ממילא

יהיו בתי הספר סגורים.

הוצע לכתב במקום "הגיגות צבוריות" הגיגות עם.

הוחלט לכתב הגיגות עם.

הצעתו של חבר הכנסת אידלסון שהסמכות נתנת לראש

הממשלה לשנה זו בלבד.

י. אידלסון: אנו הצעתי זו לא תתקבל אני מציע סעיף שלישי : שתבחר

ועדה "אד הוק" שתעבד תכניות לשנים הבאות.

ש. כ"ץ: צריך להדגיש שהסמכות לראש הממשלה היא רק לשנה זו.

מ. גרבובסקי: אני מציע שועדת החוקה תדון בענין זה ותביא הצעה.

י. הררי: עלינו להחליט מי יקבע את תוכן החג.

חמ.

ועדת הכנסת
י"ג ניסן תש"ט
(12.4.49)

מ. גרנובסקי:

איני חושב שהממשלה תביא עוד פעם הצעה על תוכן החג לכנסת. זה היא תעשה באפן אדמיניסטרטיבי. רק היא תהיה הרשות המבצעת. הממשלה יכולה לתבוע חות דעת של 5 חברים מועזת הכנסת.

י. אידלסון:

אתנוד לזה עד להסתייגות בכנסת. צריך להבדיל בין הדברים האלה. יש דברים שהכנסת עושה על אחריותה והממשלה רק מוציאה לפועל ויש דברים שהממשלה מציעה והכנסת מוציאה לפועל. אני מציע שענין הבצוע יהיה על אחריות הממשלה.

י. הררי - היו"ר:

אני מציע שאח"כ תהיה ועדה אז הוק שתעבד את פרטי צורת החגיגה להבא.

י. אידלסון:

אני מציע שהאחריות לבצוע על הממשלה ואנחנו מקווים שהיא תתיעץ עם יודעי טעם ודעת.

י. הררי היו"ר:

חבר הכנסת לביא מבקש זכות הסתייגות בכנסת.

3. ענין מסעדה. נ. ניר - סגן יו"ר הכנסת:

אנו מבקשים את ועדת הכנסת שהיא הועדה המשפלת בעניני הבית לאשר לנו סדור מסעדה שתגיש ארוחות חמות. מסעדה זו הוצעה לנו ע"י בעלי סן-רמו הטוענים שעליהם להעסיק עובדים שלהם. אנו העמדנו להם תנאים וביניהם התאצ הראשון כשרות. הם הסכימו לכך.

ד"ר בררוק: אני מציע ועדה.

י. אידלסון: אני מציע ועדה של שלשה חברים שיקחו על עצמם לא רק את הענין

החדש אלא גם את הקדט.

ח.מ.

ועדת הכנסת.
י"ג ניסן תש"ט
(12.4.49)

י. הררי - היו"ר :

יש אפשרות של בחירת ועדת מצומצמת של שלש-חברים ויש אפשרות של מסירת העניין ליו"ר הכנסת ושני סגניו.

ה צ ב ע ה :

- 1. מי בעד מסירת המאמץ לענין ליו"ר הכנסת ושני סגניו. 5
- 5. מי בעד ועדה מצומצמת
- 2. מי בעד מסירת הענין ליו"ר הכנסת ושני סגניו. 3
- 5. מי בעד ועד מצומצמת

הוחלט שעל היו"ר למנות ועדה מצומצמת שתטפל בענין המסעדה.

על הישיבה הבאה תודיע המזכירות.